

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Statsråden

Sør-Varanger kommune
Ordfører Rune Rafaelsen
Boks 406
9915 KIRKENES

Deres ref
16/2233

Vår ref
16/2027-

Dato: 11.08.2016

Bekymring for luftforurensning fra Nikel - Overskridelse av grenseverdier i juli 2016

Kjære Rune Rafaelsen,

Jeg takker for ditt brev av 14. juli 2016 etter episodene med høye konsentrasjoner av svoveldioksid i Nikel i sommer. Jeg deler din sterke bekymring over forurensningen fra industrien i Petsjenga-regionen på russisk side av grensen og setter stor pris på engasjementet du har i saken.

Utslippene fra Kola gruve- og metallurgiselskaps anlegg i Nikel og Zapoljarnyj har de siste årene ligget på omkring 100 000 tonn svoveldioksid per år, som tilsvarer over 5 ganger Norges samlede utslipp per år. Det er uakseptabelt sett fra norsk side at det vises så liten reell vilje på russisk side til å redusere utslippene.

Miljøvernssamarbeidet med Russland er svært viktig og høyt prioritert fra regjeringens side, også under de rådende politiske forhold etter hendelsene på Krim og i Ukraina. Forurensningene i grenseområdet har vært en fast sak i alle bilaterale møter mellom Norge og Russland i de senere årene og har vært løftet på politisk nivå ved flere anledninger.

Saken ble tatt opp av statssekretær Lars Andreas Lunde på miljøministermøtet i Barentsregionen i november 2015 og i møtet i den norsk-russiske miljøvernkommissjonen i desember, og dessuten av utenriksminister Brende og statssekretær Hattrem under flere ulike møter med sine russiske motparter. Norsk utgangspunkt er at utslippene må ned til et nivå som ikke skader helse og miljø i grenseområdet, slik man ble enige om i en felleserklæring fra daværende president Medvedevs besøk til Norge i 2010.

Klima- og miljødepartementet bruker betydelige ressurser på å undersøke hva utslippene i Nikel betyr for miljøet i grenseområdene, og sørge for at befolkningen i Finnmark får pålitelig informasjon om dette. Luftkvaliteten måles kontinuerlig, og det gjøres også undersøkelser av nivåene av tungmetaller i fisk, vilt, bær og sopp i grenseområdet. Resultatene formidles bl.a. gjennom publikasjoner, internett og informasjonsmøter. Særskilt vil jeg nevne det årlige Pasvikseminaret, som fylkesmannen i Finnmark arrangerer, hvor representanter for Sør-Varanger kommune og andre sentrale institusjoner får førstehånds informasjon av forskere og eksperter om resultatene av disse undersøkelsene.

Russisk miljøovervåking registrerer gjentatte og kraftige brudd på russiske grenseverdier for luftkvalitet (SO₂) i Nikel og Zapoljarny, slik som episoden du referere til i sommer. I tillegg registrerer NILUs luftovervåking i Svanvik og Karpdalen årlig brudd på norsk regelverk for luftkvalitet. I fjor lagde norske og russiske eksperter en felles rapport om luftkvaliteten i grenseområdene som viser dette. Disse overvåkingsresultatene er et viktig utgangspunkt for å fortsette å ta opp saken overfor russiske myndigheter.

Vi vil ta forurensningsproblemet opp igjen på politisk nivå ved enhver anledning, og med sikkerhet ved neste møte i den norsk-russiske miljøvernkommissjonen. Møtet skal holdes i Norge, trolig tidlig i 2017. Du vil da være velkommen til å delta i den norske delegasjonen.

Jeg vil understreke at det er et russisk ansvar å løse disse problemene. Russland har nylig vedtatt en lov som innfører krav til best tilgjengelige teknologi (BAT) i industrien. Fra norsk side oppfordrer vi og forventer at russiske myndigheter tar i bruk den nye loven for å skjerpe kravene til Kola gruve- og metallurgiselskap så snart som mulig.

Gjennom Barentssamarbeidet og arbeidet for å løse de såkalte Barents "hot spots" arbeider vi med miljøforbedringer i russisk del av Barentsregionen, blant annet med støtte til innføring av BAT i industrien. Lokalt vil det være viktig å løfte miljøsakene på agendaen også i det regionale Barentssamarbeidet.

Jeg vil igjen forsikre om at fra regjeringens side ser vi alvorlig på forurensningsproblemet i Sør-Varanger og oppfordrer til fortsatt sterkt lokalt engasjement, da dette er avgjørende for å få resultater i denne vanskelige, men viktige saken.

Med hilsen

Vidar Helgesen